

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടാവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഭരതേന ശ്രീരാമായ രാജ്യസ്യ പുനഃ പ്രത്യർപണം ശ്രീരാമസ്യ നഗരേ
ഗമനം രാജ്യഭിഷേകഃ വാനരാണാം പ്രസ്ഥാപനം ഗ്രന്ഥസ്യ
മാഹാത്മ്യം ച

ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ
കൈകേയീനന്ദിവർധനഃ |
ബഭാഷേ ഭരതോ ജ്യേഷ്ഠം
രാമം സത്യപരാക്രമം || 6.128.1 ||

പൂജിതാ മാമികാ മാതാ
ദത്തം രാജ്യമിദം മമ |
തദ് ദദാമി പുനസ്കുഭ്യം
യഥാ ത്വമദദാ മമ || 6.128.2 ||

ധൂരമേകാകിനാ ന്യസ്താം
വൃഷഭേണ ബലീയസാ |
കിശോരവദ് ഗുരും ഭാരം
ന വോഽശുമഹമുത്സഹേ || 6.128.3 ||

വാരിവേഗേന മഹതാ
ഭിന്നഃ സേതുരിവ ക്ഷരൻ |

ദുർബന്ധനമിദം മൻയേ
രാജ്യച്ഛിദ്രമസംവൃതം || 6.128.4 ||

ഗതിം ഖര ഇവാശ്യസ്യ
ഹംസസ്യേവ ച വായസഃ |
നാൻവേതുമുത്സഹേ വീര
തവ മാർഗമരിന്ദമ || 6.128.5 ||

യഥാ ചാരോപിതോ വൃക്ഷോ
ജാതശ്ചാന്തർനിവേശനേ |
മഹാനപി ദുരാരോഹോ
മഹാസ്തന്ധഃ പ്രശാവവാൻ || 6.128.6 ||

ശീർയേത പുഷ്പിതോ ഭൂത്യാ
ന ഫലാനി പ്രദർശയൻ |
തസ്യ നാനുഭവേദർഥം
യസ്യ ഹേതോഃ സ രോപിതഃ || 6.128.7 ||

ഏഷോപമാ മഹാബാഹോ
ത്വമർഥം വേത്തുമർഹസി |
യദ്യന്യാൻ മനുജേന്ദ്ര ത്വം
ഭർതാ ഭൃത്യാൻ ന ശാധി ഹി || 6.128.8 ||

ജഗദദ്യാഭിഷിക്തം ത്യാ -
മനുപശ്യതു രാഘവ |
പ്രതപന്തമിവാദിത്യം
മധ്യാഹ്നേ ദീപ്തേജസം || 6.128.9 ||

തൂർയസംഘാതനിർഘോഷൈഃ
കാഞ്ചീനൃപുരനിഃസ്വനൈഃ |

മധുരൈർഗീതശബ്ദൈശ്ച
പ്രതിബുധ്യസ്വ ശേഷ്യ ച || 6.128.10 ||

യാവദാവർതതേ ചക്രം
യാവതീ ച വസുന്ധരാ |
താവത് ത്വമിഹ ലോകസ്യ
സ്വാമിത്യമനുവർതയ || 6.128.11 ||

ഭരതസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
രാമഃ പരപുരഞ്ജയഃ |
തഥേതി പ്രതിജ്ഞഗ്രാഹ
നിഷസാദാസനേ ശുഭേ || 6.128.12 ||

തതഃ ശത്രുഘ്നവചനാ -
ന്നിപുണാഃ ശൂശ്രുവർധനാഃ |
സുഖഹസ്താഃ സുശീഘ്രാശ്ച
രാഘവം പര്യവാരയൻ || 6.128.13 ||

പൂർവം തു ഭരതേ സ്താതേ
ലക്ഷ്മണേ ച മഹാബലേ |
സുഗ്രീവേ വാനരേന്ദ്രേ ച
രാക്ഷസേന്ദ്രേ വിഭീഷണേ || 6.128.14 ||

വിശോധിതജടഃ സ്താത -
ശ്ചിത്രമാൽയാനുലേപനഃ |
മഹാർഹവസനോപേത -
സ്തന്ധൗ തത്ര ശ്രീയാ ജ്വലൻ || 6.128.15 ||

പ്രതികർമ ച രാമസ്യ
കാരയാമാസ വീര്യവാൻ |

ലക്ഷ്മണസ്യ ച ലക്ഷ്മീവാ -
നിക്ഷ്യാകുകുലവർധനഃ || 6.128.16 ||

പ്രതികർമ ച സീതായാഃ
സർവാ ദശരഥസ്ത്രിയഃ |
ആത്മനൈവ തദാ ചക്ര -
ർമനസിൻയോ മനോഹരം || 6.128.17 ||

തതോ വാനരപത്നീനാം
സർവാസാമേവ ശോഭനം |
ചകാര യത്താത് കൗസൽയാ
പ്രഹൃഷ്ടാ പുത്രവത്സലാ || 6.128.18 ||

തതഃ ശത്രുഘ്നവചനാത്
സുമന്ത്രോ നാമ സാരഥിഃ |
യോജയിത്യാദിചക്രാമ
രഥം സർവാംഗശോഭനം || 6.128.19 ||

അഗ്ന്യർകാമലസങ്കാശം
ദിവ്യം ദൃഷ്ട്വാ രഥം സ്ഥിതം |
ആരുരോഹ മഹാബാഹു
രാമഃ പരപുരഞ്ജയഃ || 6.128.20 ||

സുഗ്രീവോ ഹനുമാംശൈവ
മഹേന്ദ്രസദൃശദ്യുതീ |
സ്താതൗ ദിവ്യനിഭൈർവസ്ത്രൈ -
ർജഗ്മതഃ ശുഭകുണ്ഡലൗ || 6.128.21 ||

സർവാദരണജുഷ്ടാശ്ച
യയുസ്താഃ ശുഭകുണ്ഡലാഃ |

സുഗ്രീവപത്യഃ സീതാ ച
ദ്രഷ്ടും നഗരമുത്സുകാഃ || 6.128.22 ||

അയോധ്യായാം ച സചിവാ
രാജേന്താ ദശരഥസ്യ ച |
പുരോഹിതം പുരസ്കൃത്യ
മന്ത്രയാമാസുരർഥവത് || 6.128.23 ||

അശോകോ വിജയശ്ചൈവ
സിദ്ധാർഥശ്ച സമാഹിതാഃ |
മന്ത്രയൻ രാമവൃദ്ധ്യർഥ -
മൃദ്ധ്യർഥം നഗരസ്യ ച || 6.128.24 ||

സർവമേവാഭിഷേകാർഥം
ജയാർഹസ്യ മഹാത്മനഃ |
കർതുമർഹഥ രാമസ്യ
യദ് യൻമംഗലപൂർവകം || 6.128.25 ||

ഇതി തേ മന്ത്രിണഃ സർവേ
സന്ദിശ്യ ച പുരോഹിതഃ |
നഗരാനിർയയുസ്സൂർണം
രാമദർശനബുദ്ധയഃ || 6.128.26 ||

ഹരിയുക്തം സഹസ്രാക്ഷോ
രഥമിന്ദ്ര ഇവാനഘഃ |
പ്രയയൗ രഥമാസ്ഥായ
രാമോ നഗരമുത്തമം || 6.128.27 ||

ജഗ്രാഹ ദരതോ രശ്മീ -
ങ്ശത്രുഘ്നശ്ചരത്രമാദദേ |

ലക്ഷ്മണോ വ്യജനം തസ്യ
മൂർധ്നി സംവീജയംസ്തദാ || 6.128.28 ||

ശ്വേതം ച വാലവ്യജനം
ജഗൃഹേ പരിതഃ സ്ഥിതഃ |
അപരം ചന്ദ്രസങ്കാശം
രാക്ഷസേന്ദ്രോ വിഭീഷണം || 6.128.29 ||

ഋഷിസംഘൈസ്തദാഹ്വിക്കാശേ
ദേവൈശ്ച സമരുദ്ഗണൈഃ |
സ്തൂയമാനസ്യ രാമസ്യ
ശുശ്രൂവേ മധുരധ്വനിഃ || 6.128.30 ||

തതഃ ശത്രുഞ്ജയം നാമ
കുഞ്ജരം പർവതോപമം |
ആരുരോഹ മഹാതേജാഃ
സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗർഷഭഃ || 6.128.31 ||

നവ നാഗസഹസ്രാണി
യയുരാസ്ഥായ വാനരാഃ |
മാനുഷം വിഗ്രഹം കൃത്വാ
സർവാദരണഭൂഷിതാഃ || 6.128.32 ||

ശംഖശബ്ദപ്രണാദൈശ്ച
ദുന്ദുഭീനാം ച നിഃസ്യന്തൈഃ |
പ്രയയൗ പുരുഷവ്യാഘ്ര -
സ്താം പുരീം ഹർദ്യമാലിനീം || 6.128.33 ||

ദദ്യുശുന്തേ സമായാന്തം
രാഘവം സപുരഃസരം |

വിരാജമാനം വപുഷാ
രഥേനാതിരഥം തദാ || 6.128.34 ||

തേ വർധയിത്യാ കാകുസ്ഥം
രാമേണ പ്രതിനന്ദിതാഃ |
അനുജമൂർച്ഛാത്മാനം
ഭ്രാതൃഭിഃ പരിവാരിതം || 6.128.35 ||

അമാത്യൈർബ്രാഹ്മണൈശ്ചവ
തഥാ പ്രകൃതിഭിർവൃതഃ |
ശ്രീയാ വിരുരുചേ രാമോ
നക്ഷത്രൈരിവ ചന്ദ്രമാഃ || 6.128.36 ||

സ പുരോഗാമിഭിസ്സൂർയൈ -
സ്താലസ്യസ്തികപാണിഭിഃ |
പ്രവ്യാഹരദ്ഭിർമുദിതൈ -
ർമംഗലാനി വൃതോ യയൗ || 6.128.37 ||

അക്ഷതം ജാതരൂപം ച
ഗാവഃ കന്യാഃ സഹദ്രിജാഃ |
നരാ മോദകഹസ്താശ്ച
രാമസ്യ പുരതോ യയുഃ || 6.128.38 ||

സഖ്യം ച രാമഃ സുഗ്രീവേ
പ്രഭാവം ചാനിലാത്മജേ |
വാനരാണാം ച തത് കർമ
ഹ്യാചചക്ഷേഥ മന്ത്രിണാം || 6.128.39 ||

ശ്രുത്യാ ച വിസ്മയം ജമു -
രയോധ്യാപുരവാസിനഃ |

വാനരാണാം ച തത് കർമ
 രാക്ഷസാനാം ച തദ് ബലം |
 വിഭീഷണസ്യ സംയോഗ -
 മാചചക്ഷേഥ മന്ത്രിണാം || 6.128.40 ||

ദ്വുതിമാനേതദാവ്യായ
 രാമോ വാനരസംയുതഃ |
 ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാകീർണാ -
 മയോധ്യാം പ്രവിവേശ സഃ || 6.128.41 ||

തതോ ഹൃദ്യുച്ഛയൻ പൗരാഃ
 പതാകാശ്ച ഗൃഹേ ഗൃഹേ |
 ഐക്ഷ്യാകാധുഷിതം രദ്യ -
 മാസസാദ പിതൂർഗൃഹം || 6.128.42 ||

അമാബ്രവീദ് രാജപുത്രോ
 ഭരതം ധർമിണാം വരം |
 അർഥോപഹിതയാ വാചാ
 മധുരം രഘുനന്ദനഃ || 6.128.43 ||

പിതൂർഭവനമാസാദ്യ
 പ്രവിശ്യ ച മഹാത്മനഃ |
 കൗസൽയാം ച സുമിത്രാം ച
 കൈകേയിമദിവാദ്യ ച || 6.128.44 ||

തച്ച മദ്ഭവനം ശ്രേഷ്ഠം
 സാശോകവനികം മഹത് |
 മുക്താവൈദൂർയസങ്കീർണം
 സുഗ്രീവായ നിവേദയ || 6.128.45 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 ദരതഃ സത്യവിക്രമഃ |
 ഹസ്തേ ഗൃഹീത്വാ സുഗ്രീവം
 പ്രവിവേശ തമാലയം || 6.128.46 ||

തതസ്തൈലപ്രദീപാംശ്ച
 പര്യങ്കാസ്തരണാനി ച |
 ഗൃഹീത്വാ വിവിശുഃ ക്ഷിപ്രം
 ശത്രുഘ്നേന പ്രചോദിതാഃ || 6.128.47 ||

ഉവാച ച മഹാതേജാഃ
 സുഗ്രീവം രാഘവാനുജഃ |
 അഭിഷേകായ രാമസ്യ
 ദൂതാനാജ്ഞാപയ പ്രഭോ || 6.128.48 ||

സൗവർണാൻ വാനരേന്ദ്രാണാം
 ചതുർണാം ചതുരോ ഘടാൻ |
 ദദൗ ക്ഷിപ്രം സ സുഗ്രീവഃ
 സർവരത്നവിഭൂഷിതാൻ || 6.128.49 ||

തഥാ പ്രത്യുഷസമയേ
 ചതുർണാം സാഗരാന്ദസാം |
 പൂർണൈർഘടൈഃ പ്രതീക്ഷധ്വം
 തഥാ കുരുത വാനരാഃ || 6.128.50 ||

ഏവമുക്താ മഹാത്മാനോ
 വാനരാ വാരണോപമാഃ |
 ഉത്പേതുർഗഗനം ശീഘ്രം
 ഗരുഡാ ഇവ ശീഘ്രഗാഃ || 6.128.51 ||

ജാംബവാംശ്ച ഹനുമാംശ്ച
 വേഗദർശീ ച വാനരഃ |
 ഋഷഭശ്ചൈവ കലശാ -
 ജ്ജലപൂർണാനമാനയൻ || 6.128.52 ||

നദീശതാനാം പഞ്ചാനാം
 ജലം കുന്ദൈരുപാഹരൻ |
 പൂർവാത് സമുദ്രാത് കലശം
 ജ്ജലപൂർണമാനയത് || 6.128.53 ||

സുഷേണഃ സത്യസമ്പന്നഃ
 സർവരത്നവിഭൂഷിതം |
 ഋഷഭോ ദക്ഷിണാത്തൂർണം
 സമുദ്രാജ്ജലമാനയത് || 6.128.54 ||

രക്തചന്ദനകർപൂരൈഃ
 സംവൃതം കാഞ്ചനം ഘടം |
 ഗവയഃ പശ്ചിമാത് തോയ -
 മാജ്ജഹാര മഹാർണവാത് || 6.128.55 ||

രത്നകുന്ദേന മഹതാ
 ശീതം മാരുതവിക്രമഃ |
 ഉത്തരാച്ച ജലം ശീഘ്രം
 ഗരുഡാനിലവിക്രമഃ || 6.128.56 ||

ആജ്ജഹാര സ ധർമാത്മാ -
 നിലഃ സർവഗുണാൻവിതഃ |
 തതസ്സൈർവാനരശ്രേഷ്ഠൈഃ -
 രാനീതം പ്രേക്ഷ്യ തജ്ജലം || 6.128.57 ||

അഭിഷേകായ രാമസ്യ
 ശത്രുഘ്നഃ സചിവൈഃ സഹ |
 പുരോഹിതായ ശ്രേഷ്ഠായ
 സുഹൃദ്ഭ്യശ്ച ന്യവേദയത് || 6.128.58 ||

തതഃ സ പ്രയതോ വൃദ്ധോ
 വസിഷ്ഠോ ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹ |
 രാമം രത്നമയേ പിഠേ
 സസീതം സന്യവേശയത് || 6.128.59 ||

വസിഷ്ഠോ വാമദേവശ്ച
 ജാബാലിരഥ കാശ്യപഃ |
 കാത്യായനഃ സുയജ്ഞശ്ച
 ഗൗതമോ വിജയസ്തഥാ || 6.128.60 ||

അഭ്യഷിഞ്ചന്നരവ്യാഘ്രം
 പ്രസന്നേന സുഗന്ധിനാ |
 സലിലേന സഹസ്രാക്ഷം
 വസവോ വാസവം യഥാ || 6.128.61 ||

ഋത്വിഗ്ഭിർബ്രാഹ്മണൈഃ പൂർവം
 കന്യാഭിർമന്ത്രിഭിസ്തഥാ |
 യോധൈശ്ചൈവാഭ്യഷിഞ്ചന്തേ
 സമ്പ്രഹൃഷ്ടൈഃ സന്നൈഗമൈഃ || 6.128.62 ||

സർവൗഷധിരസൈശ്ചാപി
 ദൈവതൈർനദസി സ്ഥിതൈഃ |
 ചതുർഭിർലോകപാലൈശ്ച
 സർവൈർദേവൈശ്ച സംഗതൈഃ || 6.128.63 ||

ബ്രഹ്മണാ നിർമിതം പൂർവം
 കിരീടം രത്നശോഭിതം |
 അഭിഷിക്തഃ പുരാ യേന
 മനുസ്സം ദീപ്തേജസം || 6.128.64 ||

തസ്യാൻവവായേ രാജാനഃ
 ക്രമാദ് യേനാഭിഷേചിതഃ |
 സഭായാം ഹേമക്ലപ്തായാം
 ശോഭിതായാം മഹാധനൈഃ || 6.128.65 ||

രതൈർനാനാവിയൈശ്ചൈവ
 ചിത്രീതായാം സുശോഭനൈഃ |
 നാനാരത്നമയേ പീഠേ
 കൽപയിത്യാ യഥാവിധി || 6.128.66 ||

കിരീടേന തതഃ പശ്ചാദ്
 വസിഷ്ഠേന മഹാത്മനാ |
 ഋത്വിഗ്ഭിർഭൂഷണൈശ്ചൈവ
 സമയോക്ഷ്യത രാഘവഃ || 6.128.67 ||

ഛത്രം തസ്യ ച ജഗ്രാഹ
 ശത്രുഘ്നഃ പാണ്ഡുരം ശുഭം |
 ശ്വേതം ച വാലവ്യജനം
 സുഗ്രീവോ വാനരേശ്വരഃ || 6.128.68 ||

അപരം ചന്ദ്രസങ്കാശം
 രാക്ഷസേന്ദ്രോ വിഭീഷണഃ |
 മാലാം ജ്വലന്തീം വപുഷാ
 കാഞ്ചനീം ശതപുഷ്പരാം || 6.128.69 ||

രാഘവായ ദദൗ വായു -
 ര്വാസവേന പ്രചോദിതഃ |
 സർവരത്നസമായുക്തം
 മണിഭിശ്ച വിഭൂഷിതം || 6.128.70 ||

മുക്താഹാരം നരേന്ദ്രായ
 ദദൗ ശക്രപ്രചോദിതഃ |
 പ്രജഗൂർഭേവഗന്ധർവാ
 നന്യതുശ്ചാപ്ലരോഗണാഃ || 6.128.71 ||

അഭിഷേകേ തദർഹസ്യ
 തദാ രാമസ്യ ധീമതഃ |
 ഭൂമിഃ സസ്യവതീ ചൈവ
 ഫലവന്തശ്ച പാദപാഃ || 6.128.72 ||

ഗന്ധവന്തി ച പുഷ്പാണി
 ബഭൂവു രാഘവോത്സവേ |
 സഹസ്രശതമശ്യാനാം
 ധേനുനാം ച ഗവാം തഥാ || 6.128.73 ||

ദദൗ ശതവൃഷാൻ പുർവം
 ദ്വിജേഭ്യോ മനുജർഷഭഃ |
 ത്രിംശത്കോടീർഹിരൺയസ്യ
 ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ദദൗ പുനഃ || 6.128.74 ||

നാനാഭരണവസ്ത്രാണി
 മഹാർഹാണി ച രാഘവഃ |
 അർകരശ്ചിപ്രതീകാശാം
 കാഞ്ചനീം മണിവിഗ്രഹാം || 6.128.75 ||

സുഗ്രീവായ സ്രജം ദിവ്യാം
 പ്രായച്ഛൻമനുജാധിപഃ |
 വൈദൂർയമയചിത്രേ ച
 ചന്ദ്രശ്ശിവിഭൂഷിതേ || 6.128.76 ||

വാലിപുത്രായ ധൃതിമാ -
 നംഗദായാംഗദേ ദദൗ |
 മണിപ്രവരജുഷ്ടം തം
 മുക്താഹാരമനുത്തമം || 6.128.77 ||

സീതായൈ പ്രദദൗ രാമ -
 ശ്ചന്ദ്രശ്ശിസമപ്രഭം |
 അരജേ വാസസീ ദിവ്യേ
 ശുഭാന്യാദരണാനി ച || 6.128.78 ||

അവേക്ഷമാണാ വൈദേഹീ
 പ്രദദൗ വായുസുനവേ |
 അവമുച്യാത്മനഃ കംഠാ -
 ദ്ധാരം ജനകനന്ദിനീ || 6.128.79 ||

അവൈക്ഷത ഹരീൻ സർവാൻ
 ഭർതാരം ച മുഹൂർമുഹൂഃ |
 താമിംഗിതജ്ഞഃ സന്ദ്രവക്ഷ്യ
 ബഭാഷേ ജനകാത്മജാം || 6.128.80 ||

പ്രദേഹി സുഭഗേ ഹാരം
 യസ്യ തുഷ്ടാസി ഭാമിനി |
 അഥ സാ വായുപുത്രായ
 തം ഹാരമസിതേക്ഷണാ || 6.128.81 ||

തേജോ ധൃതിർയശോ ദാക്ഷ്യം
 സാമർഥ്യം വിനയോ നയഃ |
 പൗരൂഷം വിക്രമോ ബുദ്ധി -
 ര്യസ്മിന്നേതാനി നിത്യദാ || 6.128.82 ||

ഹനുമാന്യേന ഹാരേണ
 ശുശുഭേ വാനരർഷഭഃ |
 ചന്ദ്രാംശുചയഗൗരേണ
 ശ്വേതാഭ്രേണ യഥാചലഃ || 6.128.83 ||

സർവേ വാനരവൃദ്ധാശ്ച
 യേ ചാൻയേ വാനരോത്തമാഃ |
 വാസോഭിർഭൂഷണൈശ്ചൈവ
 യഥാർഹം പ്രതിപൂജിതാഃ || 6.128.84 ||

വിഭീഷണോഽഥ സുഗ്രീവോ
 ഹനുമാജ്ഞാംബവാംസ്തഥാ |
 സർവേ വാനരമുഖ്യാശ്ച
 രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ || 6.128.85 ||

യഥാർഹം പൂജിതാഃ സർവേ
 കാമൈ രന്തൈശ്ച പുഷ്പലൈഃ |
 പ്രഹൃഷ്ടമനസഃ സർവേ
 ജഗ്മുരേവ യഥാഗതം || 6.128.86 ||

തതോ ദ്വിവിദമൈന്ദാദ്യാം
 നീലായ ച പരന്തപഃ |
 സർവാൻ കാമഗുണാൻ വിക്ഷ്യ
 പ്രദന്ത വസുധാധിപഃ || 6.128.87 ||

ദൃഷ്ട്യാ സർവേ മഹാത്മാന -
 സ്തതസ്തേ വാനരർഷഭാഃ |
 വിസൃഷ്ടാഃ പാർഥിവേന്ദ്രണ
 കിഷ്കിന്ധാം സമുപാഗമൻ || 6.128.88 ||

സുഗ്രീവോ വാനരശ്രേഷ്ഠോ
 ദൃഷ്ട്യാ രാമാഭിഷേചനം |
 പുജിതശ്ചൈവ രാമേണ
 കിഷ്കിന്ധാം പ്രാവിശത് പുരീം || 6.128.89 ||

വിഭീഷണോപി ധർമാത്മാ
 സഹ തൈർനൈര്യതർഷഭൈഃ |
 ലബ്ധ്യാ കുലധനം രാജാ
 ലങ്കാം പ്രായാൻമഹായശാഃ || 6.128.90 ||

സ രാജ്യമഖിലം ശാസ -
 ന്നിഹതാരിർമഹായശാഃ |
 രാഘവഃ പരമോദാരഃ
 ശശാസ പരയാ മൃദാ |
 ഉവാച ലക്ഷ്മണം രാമോ
 ധർമജ്ഞം ധർമവത്സലഃ || 6.128.91 ||

ആതിഷ്ഠ ധർമജ്ഞ മയാ സഹോമാം
 ഗാം പൂർവരാജായുഷിതാം ബലേന |
 തുൽയം മയാ ത്വം പിത്യഭിർധൃതാ യാ
 താം യൗവരാജ്യേ ധൂരമുദ്വഹസ്യ || 6.128.92 ||

സർവാത്മാനാ പര്യനുനീയമാനോ
 യദാ ന സൗമിത്രിരുപൈതി യോഗം |

നിയുജ്യമാനോ ഭൂവി യൗവരാജ്യേ
തതോദ്ഭൃഷിഞ്ചദ് ഭരതം മഹാത്മാ || 6.128.93 ||

പൗണ്ഡരീകാശ്വമേധാഭ്യം
വാജപേയേന ചാസകൃത് |
അൻയൈശ്ച വിവിധൈർയജ്ഞൈ -
രയജ്ഞത് പാർഥിവാന്മജഃ || 6.128.94 ||

രാജ്യം ദശസഹസ്രാണി
പ്രാപ്യ വർഷാണി രാഘവഃ |
ശതാശ്വമേധാനാജഹ്രേ
സദശ്യാൻ ഭൂരിദക്ഷിണാൻ || 6.128.95 ||

ആജാനുലംബിബാഹുഃ സ
മഹാവക്ഷാഃ പ്രതാപവാൻ |
ലക്ഷ്മണാനുചരോ രാമഃ
ശശാസ പൃഥിവിമിമിമാം || 6.128.96 ||

രാഘവശ്ചാപി ധർമാത്മാ
പ്രാപ്യ രാജ്യമനുത്തമം |
ഈജ്ഞേ ബഹുവിധൈർയജ്ഞൈഃ
സസുഹൃജ്ജ്ഞാതിബാന്ധവഃ || 6.128.97 ||

ന പര്യദേവൻ വിധവാ
ന ച വ്യാലകൃതം ഭയം |
ന വ്യാധിജം ഭയം ചാസീദ്
രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി || 6.128.98 ||

നിർദസ്യുരഭവൽലോകോ
നാനർഥം കശ്ചിദസ്യുശത് |

ന ച സു വൃദ്ധാ ബാലാനാം
പ്രേതകാർയാണി കുർവതേ || 6.128.99 ||

സർവം മുദിതമേവാസീത്
സർവോ ധർമപരോഭവത് |
രാമമേവാനുപശ്യന്തോ
നാഭ്യഹിംസൻ പരസ്വരം || 6.128.100 ||

ആസൻ വർഷസഹസ്രാണി
തഥാ പുത്രസഹസ്രിണഃ |
നിരാമയാ വിശോകാശ്ച
രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി || 6.128.101 ||

രാമോ രാമോ രാമ ഇതി
പ്രജാനാമഭവൻ കഥാഃ |
രാമഭൂതം ജഗദഭൂദ്
രാമേ രാജ്യം പ്രശാസതി || 6.128.102 ||

നിത്യമൂലാ നിത്യഫലാ -
സ്തരവസ്തത്ര പുഷ്പിതാഃ |
കാമവർഷീ ച പർജ്ജന്യഃ
സുഖസ്സർശശ്ച മാരുതഃ || 6.128.103 ||

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ
ശൂദ്രാ ലോഭവിവർജ്ജിതാഃ |
സ്വകർമസു പ്രവർതന്തേ
തുഷ്ടാഃ സൈരേവ കർമഭിഃ || 6.128.104 ||

ആസൻ പ്രജാ ധർമപരാ
രാമേ ശാസതി നാനൃതാഃ |

സർവേ ലക്ഷണസമ്പന്നാഃ
സർവേ ധർമപരായണാഃ || 6.128.105 ||

ദശവർഷസഹസ്രാണി
ദശവർഷശതാനി ച |
ഭ്രാത്യഭിഃ സഹിതഃ ശ്രീമാൻ
രാമോ രാജ്യമകാരയത് || 6.128.106 ||

ധർമ്യം യശസ്യമായുഷ്യം
രാജ്ഞാം ച വിജയാവഹം |
ആദികാവ്യമിദം ചാർഷം
പുരാ വാൽമീകിനാ കൃതം || 6.128.107 ||

യഃ ശൃണോതി സദാ ലോകേ
നരഃ പാപാത് പ്രമുച്യതേ |
പുത്രകാമശ്ച പുത്രാൻ വൈ
ധനകാമോ ധനാനി ച || 6.128.108 ||

ലഭതേ മനുജോ ലോകേ
ശ്രുത്യാ രാമാഭിഷേചനം |
മഹീം വിജയതേ രാജാ
രിപുംശ്ചാപ്യധിതിഷ്ഠതി || 6.128.109 ||

രാഘവേണ യഥാ മാതാ
സുമിത്രാ ലക്ഷ്മണേന ച |
ഭരതേന ച കൈകേയീ
ജീവപുത്രാസ്തഥാ സ്ത്രിയഃ || 6.128.110 ||

ഭവിഷ്യന്തി സദാനന്ദാഃ
പുത്രപൗത്രസമൻവിതാഃ |

ശ്രുത്യാ രാമായണമിദം
ദീർഘമായുശ്ച വിന്ദതി || 6.128.111 ||

രാമസ്യ വിജയം ചേമം
സർവമക്ലിഷ്ടകർമണം |
ശൃണോതി യ ഇദം കാവ്യം
പുരാ വാൽമീകിനാ കൃതം || 6.128.112 ||

ശ്രദ്ധയാനോ ജിതക്രോധോ
ദുർഗാൺയതിതരത്യസൗ |
സമാഗദ്യ പ്രവാസാനേ
രമന്തേ സഹ ബാന്ധവൈഃ || 6.128.113 ||

ശൃൺവന്തി യ ഇദം കാവ്യം
പുരാ വാൽമീകിനാ കൃതം |
തേ പ്രാർഥിതാൻ വരാൻ സർവാൻ
പ്രാപ്സുവന്തീഹ രാഘവാത് || 6.128.114 ||

ശ്രവണേന സുരാഃ സർവേ
പ്രിയന്തേ സമ്പ്രശൃൺവതാം |
വിനായകാശ്ച ശാമ്യന്തി
ഗൃഹേ തിഷ്ഠന്തി യസ്യ വൈ || 6.128.115 ||

വിജയേത മഹീം രാജാ
പ്രവാസീ സ്വസ്തിമാൻ ഭവേത് |
സ്ത്രീയോ രജസ്വലാഃ ശ്രുത്യാ
പുത്രാൻ സൂയുരനുത്തമാൻ || 6.128.116 ||

പുജയംശ്ച പഠംശ്ചൈന -
മിതിഹാസം പുരാതനം |

സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യേത
ദീർഘമായുരവാപ്സുയാത് || 6.128.117 ||

പ്രണമ്യ ശിരസാ നിത്യം
ശ്രോതവ്യം ക്ഷത്രിയൈർദ്വിജാത് |
ഐശ്വര്യം പുത്രലാഭശ്ച
ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 6.128.118 ||

രാമായണമിദം കൃത്സ്നം
ശൃൺവതഃ പഠതഃ സദാ |
പ്രിയതേ സതതം രാമഃ
സ ഹി വിഷ്ണുഃ സനാതനഃ || 6.128.119 ||

ആദിദേവോ മഹാബാഹു -
ർഹരിർനാരായണഃ പ്രഭുഃ |
സാക്ഷാദ് രാമോ രഘുശ്രേഷ്ഠഃ
ശേഷോ ലക്ഷ്മണ ഉച്യതേ || 6.128.120 ||

ഏവമേതത് പുരാവൃത്ത -
മാഖ്യാനം ഭദ്രമസ്തു വഃ |
പ്രവ്യാഹരത വിസ്രബ്ധം
ബലം വിഷ്ണോഃ പ്രവർധതാം || 6.128.121 ||

ദേവാശ്ച സർവേ തുഷ്യന്തി
ഗ്രഹണാച്ഛുവണാത് തഥാ |
രാമായണസ്യ ശ്രവണേ
തൃപ്യന്തി പിതരഃ സദാ || 6.128.122 ||

ഭക്ത്യാ രാമസ്യ യേ ചേമാം
സംഹിതാമൃഷിണാ കൃതാം |

യേ ലിഖന്തീഹ ച നരാ -

സ്തേഷാം വാസസ്ത്രിവിഷ്ടപേ ||6.128.123 ||

കുടുംബവൃദ്ധിം ധനധാന്യവൃദ്ധിം

സ്ത്രിയശ്ച മുഖ്യാഃ സുഖമുത്തമം ച |

ശ്രുത്യാ ശുഭം കാവ്യമിദം മഹാർഥം

പ്രാപ്നോതി സർവാം ഭുവി ചാർഥസിദ്ധിം ||6.128.124 ||

ആയുഷ്യമാരോഗ്യകരം യശസ്യം

സൗഭ്രാത്യകം ബുദ്ധികരം ശുഭം ച |

ശ്രോതവ്യമേതന്നിയമേന സദ്ഭി -

രാഖ്യാനമോജസ്തരമൃദ്ധികാമൈഃ ||6.128.125 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ അഷ്ടാവിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||